

Лобур Володимир Романович,
курсант факультету забезпечення
оперативно-службової діяльності
Національної академії Державної
прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького
Науковий керівник:
Городиський Роман Олександрович,
старший викладач кафедри зв'язку
та інформаційних систем
факультету забезпечення
оперативно-службової діяльності
Національної академії Державної
прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького

МЕТОДИ БОРОТЬБИ З НЕСАНКЦІОНОВАНИМ ВИКОРИСТАННЯМ РАДІОЧАСТОТНОГО СПЕКТРА В ПРИКОРДОННИХ РАЙОНАХ

Відповідно до законодавства України у сфері електронних комунікацій та діяльності Державної прикордонної служби України, забезпечення стійкого й належно організованого зв'язку є важливою умовою ефективного управління підрозділами охорони державного кордону. Рациональне використання радіочастотного спектра та дотримання встановлених вимог щодо його експлуатації мають важливе значення для належного функціонування засобів зв'язку у прикордонних районах. У цьому контексті запобігання несанкціонованому використанню радіочастотного ресурсу слід розглядати як важливий складник забезпечення належної організації службової діяльності та виконання завдань з охорони державного кордону [1; 2].

Актуальність протидії несанкціонованому використанню радіочастотного спектра у прикордонних районах зумовлена необхідністю належного технічного забезпечення діяльності підрозділів охорони державного кордону та підтримання стійкого функціонування засобів зв'язку. У цьому контексті вдосконалення методів виявлення, контролю та запобігання порушенням у сфері використання радіочастотного ресурсу доцільно розглядати як один із важливих напрямів підвищення ефективності виконання завдань, покладених на Державну прикордонну службу України [2].

Комплексний підхід до протидії цим загрозам має передбачати основні превентивно-організаційні й апаратно-технічні методи, активну протидію, пеленгацію та геолокацію.

Превентивно-організаційні методи являють собою суворе дотримання правил радіообміну, використання складних алгоритмів шифрування (наприклад, AES-256) під час програмування радіостанцій, регулярна зміна частотних планів та використання технологій псевдовипадкового перестроювання робочої частоти (ППРЧ).

Апаратно-технічний моніторинг можна забезпечити шляхом розгортання стаціонарних та мобільних комплексів радіоконтролю вздовж лінії державного кордону для безперервного сканування ефіру. Це дозволить оперативно виявляти несанкціоновані джерела випромінювання (НДВ), аналізувати їхні сигнатури та визначати параметри модуляції.

Використання амплітудних, фазових та часових (TDOA) методів радіопеленгації для точного визначення координат джерела несанкціонованого випромінювання. Сучасні пеленгатори здатні з високою точністю локалізувати передавач порушника навіть за умов складного рельєфу та короткочасних виходів в ефір та у випадках, коли несанкціоноване випромінювання загрожує виконанню бойових чи службових завдань, застосовуються засоби радіоелектронної боротьби (РЕБ) для придушення сигналу порушника шляхом випромінювання прицільних або загороджувальних завад.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що боротьба з несанкціонованим використанням радіочастотного спектра у прикордонних районах є важливим напрямом забезпечення надійного функціонування систем зв'язку та належного управління підрозділами охорони державного кордону. У сучасних умовах ефективність виконання службово-бойових завдань значною мірою залежить від стійкості, безперервності та захищеності радіообміну, що, своєю чергою, потребує належної організації контролю за використанням радіочастотного ресурсу.

Вирішення зазначеної проблеми потребує комплексного підходу, який має поєднувати організаційні заходи, технічний моніторинг ефіру, своєчасне виявлення несанкціонованих джерел випромінювання, а також удосконалення методів їх локалізації та нейтралізації. Не менш важливим є постійне оновлення технічної бази підрозділів, впровадження сучасних цифрових засобів зв'язку, підвищення рівня підготовки персоналу та формування практичних навичок роботи в умовах радіоелектронної протидії.

Отже, підвищення ефективності боротьби з порушеннями у сфері використання радіочастотного спектра слід розглядати як один із вагомих чинників зміцнення прикордонної безпеки, забезпечення стійкості систем управління та підвищення загального рівня готовності органів і підрозділів Державної прикордонної служби України до дій в умовах сучасних безпекових викликів.

Список використаних джерел

1. Про електронні комунікації [Електронний ресурс] : Закон України від 16 груд. 2020 р. № 1089-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text> (дата звернення: 18.04.2026).
2. Про Державну прикордонну службу України [Електронний ресурс] : Закон України від 3 квіт. 2003 р. № 661-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-15#Text> (дата звернення: 18.04.2026).

Наконечна Ірина Сергіївна,
курсант факультету забезпечення
оперативно-службової діяльності
Національної академії Державної
прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького
(військова частина 9960)
Науковий керівник:
Шумовецька Світлана Павлівна,
доцент кафедри психології,
педагогіки та соціально-економічних
дисциплін Національної академії
Державної прикордонної служби
України імені Богдана Хмельницького
(військова частина 9960)

МОДЕЛЮВАННЯ МОВЛЕННСЬКОГО ЕТИКЕТУ В ОНЛАЙН-ПРОСТОРІ

Наш час – це час стрімкого розвитку інформаційних технологій, коли для застарілого знаходять якісну альтернативу. Зараз відбувається трансформація комунікативних практик суспільства, які дійсно полегшують спілкування людей між собою. Значна частина міжособистісної взаємодії переноситься в цифрове комунікативне середовище, де формуються нові правила поведінки та мовлення, яких усім слід дотримуватись. У зв'язку з цим з'являється проблема, пов'язана з мовленнєвим етикетом в онлайн-просторі.

Мовленнєвий етикет – це практичне застосування правил вживання стійких мовних формул, таких як вітання, прощання, подяки та інших, у конкретній ситуації, враховуючи тон та манеру розмови [1]. В онлайн-просторі він поєднує традиційні норми ввічливості з новими формами цифрової комунікації. У цьому середовищі відсутні